

Κουρκουρίκα Μαρία: η συμφωνία «της έκπληξης»

ΤΙΤΛΟΣ: Γνωριμία με την έννοια της έντασης: Η συμφωνία 94 «της έκπληξης» του Γιόζεφ Χάυντν.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 60΄

ΤΑΞΗ/ΤΑΞΕΙΣ: Νηπιαγωγείο

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ-ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

τα παιδιά θα:

- Γνωρίσουν την έννοια της έντασης
- Γνωρίσουν το συνθέτη Γιόζεφ Χάυντν (Josef Haydn) (1732-1809)
- Μάθουν τους μουσικούς όρους συνθέτης- παρτιτούρα-ορχήστρα
- Γνωρίσουν ένα απόσπασμα από ένα έργο κλασικής εποχής
- Μάθουν να τραγουδούν το θέμα της συμφωνίας
- Συνοδεύουν με την κίνησή τους τη μελωδία
- Αντιδράσουν κινητικά και φωνητικά στην αυξομείωση της έντασης της μουσικής
- Διακρίνουν την ορχηστρική μουσική και τη μουσική με λόγια (τραγούδι)
- Μιμηθούν με κινήσεις σκηνές από την ιστορία που θα διηγηθεί ο/η μουσικός

ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ

- CD player
- η μουσική με το έργο του Γιόζεφ Χάυντν: η συμφωνία 94 «της έκπληξης»
- ένα μπαλόνι για κάθε παιδί
- εικόνες από την εποχή κατά την οποία έζησε ο Χάυντν (18^{ος} αι)
- φωτογραφίες ορχήστρας
- εικόνα του Χάυντν
- παρτιτούρα

ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

- Εισαγωγική ιστορία (εμπνευσμένη από τη γράφουσα):

Τα παλιά τα χρόνια οι συνθέτες (οι άνθρωποι που φαντάζονταν και έγραφαν τη μουσική) δούλευαν στους βασιλιάδες, ζούσαν στα παλάτια και έγραφαν εκεί τη μουσική τους. Και ο συνθέτης Γιόζεφ Χάυντν ζούσε κοντά σε ένα βασιλιά πριν από πολλά χρόνια. Ο Βασιλιάς όταν ήθελε να ακούσει μουσική καλούσε την ορχήστρα (πολλά μουσικά όργανα, τα οποία παίζουν μαζί) και το μαέστρο (τον άνθρωπο που δείχνει με κινήσεις των χεριών του στους μουσικούς τον τρόπο παιξίματος της μουσικής).

Αλλά δεν ήθελε να ακούει μόνος του τη μουσική και καλούσε και τους πρίγκιπες και τις πριγκίπισσες. Αυτοί φορούσαν τα καλά τους και πήγαιναν στη συναυλία (μια μουσική εκδήλωση). Πάντα όμως δεν είχαν όρεξη για να ακούσουν μουσική και για αυτό

κάποιες φορές τους έπαιρνε ο ύπνος. Του συνθέτη Γιόζεφ Χάυντν δεν του άρεσε αυτό. Έγραψε λοιπόν αυτή τη μουσική, τη συμφωνία της έκπληξης και όσο αυτή γινόταν όλο και πιο σιγανή οι πρίγκιπες και οι πριγκίπισσες νανουρίζονταν κοιμόνταν. Μόλις ακουγόταν η απότομη δυνατή μουσική όλοι τρόμαζαν και πετάγονταν από τον ύπνο τους και έμεναν ξύπνιοι ως το τέλος της συναυλίας.

(Πριν να συνεχίσουν τα παιδιά τη δραστηριότητα αυτή ο/η μουσικός δείχνει στα παιδιά εικόνες από την ενδυμασία ή την καθημερινή ζωή της εποχής του Χάυντν, καθώς και μια εικόνα του συνθέτη και συζητούν για τις συνήθειες εκείνης της εποχής.).

Τα παιδιά ακούν το θέμα της συμφωνίας και συγχρόνως παριστάνουν το κοινό της συναυλίας που σιγά σιγά αποκοιμείται και τρομάζει και ξυπνάει απότομα στο δυνατό άκουσμα της μουσικής.

- Ο/η μουσικός δείχνει στα παιδιά παρτιτούρες μουσικής και συζητούν για το τι παρατηρούν και τι φαντάζονται ότι είναι αυτά τα σημάδια στο χαρτί. Μετά από συζήτηση διαπιστώνεται ότι αυτά τα μαύρα σημάδια είναι οι νότες που μας θυμίζουν τη μουσική που έγραψε ένας συνθέτης . Κατόπιν τα παιδιά παρατηρούν μια φωτογραφία μιας ορχήστρας και κατονομάζουν όσα μουσικά όργανα αναγνωρίζουν.
- Κατά τη δεύτερη ακρόαση τα παιδιά κινούνται σύμφωνα με τη μουσική. Όταν ακούγεται πιο σιγανά τότε τα παιδιά περπατούν σκυφτά ώσπου να γίνουν κουβαράκια –με το πολύ δυνατό και απότομο παίξιμο της ορχήστρας πετάγονται απότομα ψηλά.
- Κατά την τρίτη ακρόαση τα παιδιά χτυπούν παλαμάκια στο ρυθμό της μουσικής (ή κτυπούν το μπαλόκι στο πάτωμα ρυθμικά) και σκάνε το μπαλόκι που έχουν στα χέρια τους στο δυνατό και απότομο παίξιμο της ορχήστρας,
- Κατόπιν τα παιδιά ακούν από τον/τη μουσικό κάποια λόγια που ταιριάζουν στη μελωδία του θέματος της συμφωνίας και φτιάχνουν μαζί ένα τραγούδι (μουσική και λόγια μαζί)

την ακούω τη μουσική (δυνατά)
όμορφη μελωδική (σιγανά)
όλο και πιο σιγανά
μέχρι ν' ακουστεί το : **ΜΠΑΜ** (πολύ δυνατά)

ο/η μουσικός προτρέπει τα παιδιά να βρουν δικά τους τετράστιχα που να τελειώνουν με ένα μπαμ! Παράδειγμα:

*Η γατούλα μας η γκρι
Όμορφη και τρυφερή
Περπατάει απαλά
Να ο ποντικός και Μπαμ!*

- τα παιδιά έχουν εντοπίσει πλέον τα σιγανά και τα δυνατά σημεία της μουσικής και ο/η μουσικός εισάγει και την ορολογία του Φόρτε και Πιάνο.
- Παίρνουν τα παιδιά μουσικά όργανα συνοδεύουν το τραγούδι τους και παίζουν όπου ορίζει η μουσική σιγανά ή δυνατά.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

συνθέτης, ορχήστρα, παρτιτούρα, συναυλία, Μαέστρος, φόρτε- πιάνο.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ο /η μουσικός θα διαπιστώσει αν τα παιδιά:

- Κατανόησαν την έννοια της έντασης
- Έμαθαν τους όρους φόρτε πιάνο
- Συνόδευσαν μια μουσική με σωστά ρυθμικά χτυπήματα
- Τραγούδησαν τη μελωδία του θέματος της συμφωνίας

ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

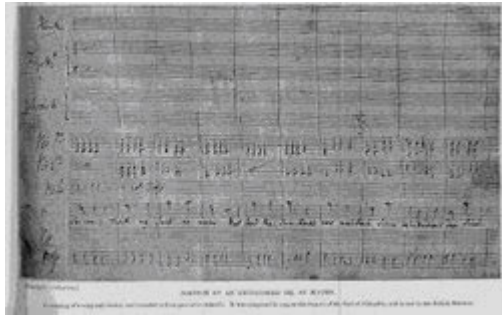
- τα παιδιά να ακούσουν έργα του Χάυντν όπως η συμφωνία «του Αποχαιρετισμού» καθώς και άλλων κλασικών συνθετών του Μότσαρτ, του Μπετόβεν και του Σούμπερτ.
- να γνωρίσουν (ή να επαναλάβουν) τις οικογένειες των οργάνων στην ορχήστρα: έγχορδα, πνευστά, κρουστά

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ

- **Ιστορία:** τα παιδιά ανακαλύπτουν τον τρόπο ενδυμασίας κατά την εποχή που έζησε ο Χάυντν
- **Γλώσσα:** Τα παιδιά εμπνέονται στίχους με ομοιοκαταληξία για να ταιριάζουν με τη μελωδία του θέματος της συμφωνίας

Εικόνες :

μέρος από πρωτότυπο χειρόγραφο του Χάυντν

σύγχρονη συμφωνική ορχήστρα

Εκτέλεση μουσικού έργου με ενδύματα, όργανα και διάταξη ορχήστρας του 18ου αιώνα